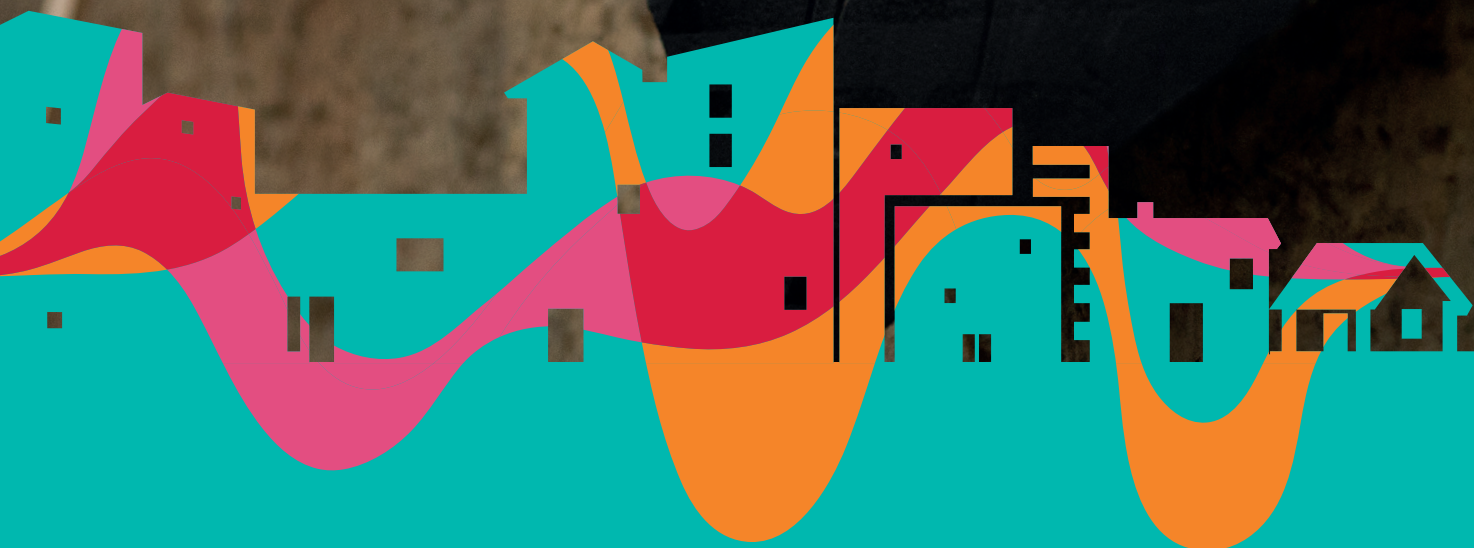

Posúdenie vplyvu

2015 – 2018

WE
ARE NOT
INVISIBLE

the european
end street homelessness
campaign

Obsah

Predhovor	3
Zhrnutie vplyvu kampane	4
Kto sme	6
Počiatky kampane	6
Príprava a rozvoj miest pilotných projektov	7
Pokrok kampane	7
World Habitat – Podporný program	8
Vplyv kampane	10
Housing First	10
Treba poznať osoby na ulici	13
Sledovanie pokroku	16
Zapojenie komunity do hľadania riešení	18
Zlepšenie miestnych systémov	21
Získavanie a výmena poznatkov s inými	26
Cesta pred nami: 2019 – 2021	29

Predhovor

World Habitat verí, že zaistenie bezpečného domova je jedným z ľudských práv, bez ktorého ľudia nemôžu využiť svoj plný potenciál.

Práca World Habitat opakovane dokázala, že komunity sa dokážu vyrovnat' s najťažšími problémami s bývaním a nájsť svoje vlastné riešenia, a to častokrát v tých najnáročnejších podmienkach. Už viac ako 40 rokov pracujeme s organizáciami, ktoré sa snažia vyriešiť problémy bezdomovectva. Cenu World Habitat sme zriadili pred viac ako 30 rokmi, aby sme prispeli k roku prístrešia pre bezdomovcov OSN.

Riešenia väčšiny svetových problémov s bývaním už existujú. Mnohé komunity však nemajú prístup k poznatkom, podpore, odbornosti a skúsenostiam, aby ich mohli v plnej miere využívať. Našou úlohou je pôsobiť ako urýchľujúci faktor, hľadať riešenia a pomáhať im rásť, rozvíjať sa a presúvať sa na nové miesta, kde sú najpotrebnejšie.

Pouličné bezdomovectvo je najextrémnejšou formou vylúčenia z bývania. Je to len jeden príklad zlyhania

systemu bývania, avšak veľmi dôležitý, na ktorý sme sa rozhodli zamerať v rámci kampane The European End Street Homelessness Campaign (Európska kampaň na ukončenie pouličného bezdomovectva). Počet ľudí žijúcich na uliciach európskych veľkomiest sa výrazne zvýšil. Iba v Nórsku a vo Fínsku sa pouličné bezdomovectvo znížilo alebo dokonca zmizlo. Prostredníctvom tejto kampane spolupracujeme s rastúcim počtom európskych miest, aby sme ukončili pouličné bezdomovectvo vďaka tomu, že pomáhame prijať nové myšlienky, ktorých efektívnosť bola dokázaná.

Vytvorenie „kampane za zmenu“ je novým smerovaním World Habitat. Cítíme však, že ak skutočne chceme pomôcť ukončiť bezdomovectvo a nie ho iba regulovať, potrebujeme pracovať iným spôsobom. Táto kampaň začala poukazovať na to, „ako“ môžu komunity s rôznymi problémami – mestá, kde vláda nezasahuje dostatočným spôsobom, nemajú prístup k špecializovanému financovaniu alebo jednoduchý prístup k pozemkom alebo domom – začať pracovať na ukončení pouličného bezdomovectva.

Toto posúdenie vplyvu poskytuje súhrn práce v rámci kampane od roku 2015 do roku 2018 vrátane výziev a dosiahnutých úspechov.

David Ireland Generálny riaditeľ

Zhrnutie vplyvu kampane*

13

aktívnych miest

16

registračných
týždňov

2836

komunitných
dobrovoľníkov

2654

vykonaných
prieskumov

344

osôb našlo trvalé
ubytovanie

163

jednotiek
Housing First

the european
**end street
homelessness**
campaign

world
habitat

* Uvedené údaje boli zaznamenané v rámci miest, ktoré boli súčasťou kampane, a dodané prostredníctvom jednotlivých kampaní a partnerov kampaní.

Aktivita v mestách kampane

Vo **Valencii** sa konal úplne prvý **európsky registračný týždeň**, po ktorom nasledovala spolupráca s primátorom a regionálnou vládou na zabezpečenie záväzku zrealizovať spoločný **pilotný projekt Housing First**.

V kampani na odstránenie pouličného bezdomovectva v **Torbay** nadácia Nationwide Foundation poverila organizáciu Crisis vykonaním **štúdie uskutočiteľnosti Housing First**. Štúdiu potom prijala mestská rada Torbay, ktorá v priebehu 2 rokov venovala na nový **pilotný projekt Housing First 500 000 £**.

Arrels v **Barcelone** v súčasnosti majú v mestskom ubytovacom stredisku k dispozícii **100 bytov** pre viac ako **200 ľudí**, vrátane **95 jednotiek Housing First**. Spustili tiež nový inovatívny projekt s názvom Flat Zero, ktorý poskytuje **núdzové ubytovanie** pre osoby v najväčšej núdzi.

Partner kampane RAIS spolupracoval so španielskym premiérom Pedrom Sánchezom s cieľom ovplyvniť **národnú iniciatívu proti bezdomovectvu v Španielsku**.

Partneri kampane v **Glasgowe** sa zameriavajú na trvalú a rozsiahlu **zmenu politiky** s cieľom rozšíriť projekt **Housing First** po celom Škótsku.

V rámci projektu CR ZERO 2020 sa v **Croydone** konalo podujatie, na ktorom sa zúčastnil minister pre bývanie Spojeného kráľovstva a poslanec Gavin Barwell a predniesol prvý prejav o **prístupe vlády k bezdomovectvu**. Ide o prvé európske mesto, ktoré zaviedlo **prístup „By Name List“** (podľa zoznamu mien).

Práca v rámci kampane v meste **Leicester** spojila množstvo partnerov vrátane miestnych univerzít, štatutárnych orgánov, primátora mesta, organizácií a náboženských skupín bojujúcich proti bezdomovectvu. Vďaka tomu bolo možné vypracovať **Chartu bezdomovcov v Leicestri**.

Kampaň 400 Toits v **Bruseli** priniesla dva **registračné týždne** a verejnú kampaň v meste s názvom „Challenge Citoyen 2018“, ktorá viedla k rozvoju prvého **modulárneho projektu bývania** pre ľudí bez domova.

Kampaň v **Brightone** vedená komunitou urobila rozhovory s vyše **125 ľuďmi** bez domova, zapojilo sa do nej vyše **100 miestnych dobrovoľníkov** a podarilo sa jej úspešne ovplyvniť stratégiu Rady s názvom **Rough Sleeping Strategy**.

STOPA, náš partner v **Bratislave**, zorganizoval **jednodňovú akciu** – „Nie sme neviditeľní“ – na zvýšenie povedomia o problematike bezdomovectva na Slovensku a **kampaň za zvýšenie ochrany ľudí bez domova v národnej legislatíve**.

Kampaň vo **Westminsteri** vytvorila **partnerstvo**, ktoré spája **pracovníkov s rozhodovacou právomocou** z kľúčových charitatívnych organizácií a organizácií verejného sektora. To bolo katalyzátorom pre rôzne iniciatívy vrátane **registračného týždňa** a projektu **Day Centres Development Project**.

Kto sme

The European End Street Homelessness Campaign

Počiatky kampane

Kampaň The European End Street Homelessness Campaign bola vytvorená s cieľom pomôcť mestám pracovať na riešení problému pouličného bezdomovectva a vyzvať ich, aby začali konať s cieľom ukončiť bezdomovectvo nadobro.

„Problém bezdomovectva nie je len miestny problém. Ide o národný problém, európsky problém, globálny problém.“

Adrienne Van Vyve, projektová manažérka Infirmiers De Rue / 400 Toits

Kampaň bola inšpirovaná dvoma víťazmi ceny World Habitat (WHA) – 100 000 Homes v USA (2013) a Y-Foundation vo Fínsku (2014). Oba projekty úspešne spojili silné opatrenia komunity s vylepšenými údajmi a presadzovali využívanie prístupu Housing First na výrazné zníženie chronického bezdomovectva.

V roku 2014 World Habitat zorganizoval partnerskú výmenu skúseností prostredníctvom kampane 100 000 Homes, ktorá umožnila 14 vedúcim pracovníkom v oblasti boja proti bezdomovectvu

z celého sveta, aby navštívili Los Angeles a získali informácie z prvej ruky. Priamym výsledkom bolo, že výmena podnietila viacerých účastníkov z Európy, aby vytvorili podobné vlastné projekty.

World Habitat začal spolupracovať s organizáciami v mnohých veľkých európskych mestách, ktoré mali záujem o vytvorenie európskej kampane spoločne s Európskou federáciou organizácií pracujúcich s bezdomovcami (FEANTSA: zastupujúci orgán pre mimovládne organizácie zabezpečujúce služby pre bezdomovcov v Európe) a Community Solutions (ktorá koordinovala kampaň v USA) s cieľom rozvíjať praktickú činnosť.

Kampaň The European End Street Homelessness Campaign vznikla v rokoch 2014 – 2015 v nasledujúcich podmienkach:

- nárast rôznych foriem bezdomovectva vo väčšine európskych krajín. V určitých krajinách pouličné bezdomovectvo exponenciálne narástlo,
- narastajúce množstvo dôkazov, že Housing First je efektívny spôsob, ako riešiť chronické bezdomovectvo,
- v mnohých európskych krajinách a mestách sa počet pouličných bezdomovcov znížil vďaka prístupu Housing First,
- úloha európskych inštitúcií pri ukončovaní bezdomovectva a snaha o vytvorenie štruktúry sociálneho hnutia v tomto druhu krajín sa stali predmetom zvýšenej pozornosti (v politických kruhoch aj v akademickej sfére),
- prístup k podstatným zručnostiam a poznatkom z kampane 100 000 Homes a ďalších európskych organizácií, ako je napríklad Y-Foundation.

Ústredným bodom tohto hnutia boli prvky vrátane užitočných údajov, spoločnej činnosti a zapojenia miestnej komunity, ktoré boli v Európe nové a mali potenciál zmeniť súčasný model.

V roku 2015 World Habitat a FEANTSA vybrali šesť miest, v ktorých budú viesť európsku kampaň.

Príprava a rozvoj miest pilotných projektov

Počas prvých deviatich mesiacov World Habitat podporoval mestá pilotných projektov, aby lokálne budovali poznatky o metódach, ktoré využíva kampaň 100 000 Homes, spočiatku najmä prostredníctvom registračných týždňov (Registry alebo Connections Weeks). Ide o týždeň miestnych akcií, ktoré spájajú vedomosti a záväzky ľudí pracujúcich v organizáciách bojujúcich proti bezdomovectvu, bezdomovcov a širšiu miestnu komunitu.

Každému jednotlivcovi na ulici poskytuje možnosť porozprávať celý svoj životný príbeh na ulici a súčasnú situáciu. Sú dôsledne vypočutí. A informácie zozbierané z týchto prieskumov sa potom použijú na zabezpečenie toho, aby služby a podpora skutočne odrážali ich potreby.

V októbri 2015 sa šesť miest spolu s World Habitat, FEANTSA a Community Solutions stretlo s cieľom partnerskej výmeny skúseností s víťazmi ceny World Habitat – Y-Foundation – v Helsinkách vo Fínsku. Táto výmena umožnila účastníkom získať poznatky od prvej organizácie, ktorá aplikovala model „Housing First“, a stanoviť si záväzky, ako chcú s prácou vo svojich mestách postupovať.

„Návšteva Y-Foundation zmenila moje chápanie toho, čo je možné v boji proti bezdomovectvu. Bol to zlom v mojej kariére.“

Matt Downie, riaditeľ pre politiku a zahraničné záležitosti – Crisis

Pokrok kampane

Náš nábor ďalších miest v rámci kampane bol zámerne otvorený a inkluzívny a zostáva takým aj dodnes. Aj keď sme sa pôvodne chceli zamerať na malý počet miest, chceli sme zabezpečiť, aby bola kampaň relevantná pre čo najviac európskych miest. S cieľom podporiť zapojenie rozličných osôb sme požiadali zainteresované mestá, aby súhlasili so súborom zásad zameraných na Housing First a zaviazali sa ukončiť pouličné bezdomovectvo. Okrem toho, mestá nepotrebovali súhlas vlády na vysokej úrovni, záväzok od miestnej

samosprávy ani financovanie a mohli slobodne navrhnuť vlastné prístupy a plány v rámci širšej kampane.

Väčšina miest kampane nemá žiadne ďalšie finančné prostriedky na realizáciu tejto práce. Na splnenie vyššie uvedených cieľov sa zapojili do širokej škály aktivít vrátane týchto:

- vytváranie nových partnerstiev,
- prekonávanie historickej nedôvery voči fungovaniu partnerstva,
- zapojenie a mobilizácia miestnych komunit,
- získanie podpory miestnej samosprávy alebo vlády,
- hľadanie bezpečného a dostupného bývania,
- vytvorenie alebo výrazný rozvoj miestnych systémov na rozvrhnutie bývania a bezdomovcov žijúcich na ulici.

Mestá sa nachádzajú v rôznych etapách cesty smerom k ukončeniu pouličného bezdomovectva, pracujú s veľmi odlišnými zdrojmi a problémami. Kampaň pracuje so sieťou miest, ktoré sa k nám pripojili v štyroch skupinách. V posledných troch rokoch sa zapojilo väčšie množstvo miest – pomáhajú nám pochopiť problémy spojené s realizáciou kampane ako je táto. Mnohé mestá zistili, že sa nedokázali naplno venovať kampani, alebo sa rozhodli, že sa budú musieť zamerať na iné aktivity. Poznatky z týchto prvotných skúseností v meste sme zachytili v dvoch hodnotiacich správach, ktoré sú voľne dostupné na našich webových stránkach.

Mestá s potenciálom

Barcelona, Brno, Kodaň, Lyon, Valencia a Westminster

Mestá, ktoré spustili pilotné projekty

Barcelona, Croydon, Valencia a Westminster

Zapojili sa nové mestá

Brighton a Hove, Brusel, Glasgow a Torbay

Zapojili sa nové mestá

Alicante a Leicester

Zapojili sa nové mestá

Atény, Bratislava a Sheffield

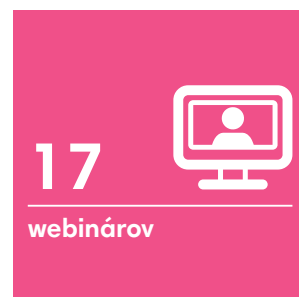
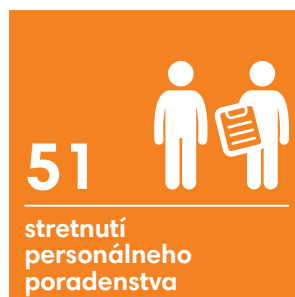
Podporný program World Habitat

Skutočnou silou kampane sú jednotlivci v rámci organizácií, ktorí majú potrebnú vášeň, motiváciu, oddanosť a húževnatosť, aby pomohli dosiahnuť skutočnú zmenu vo svojich komunitách. Náš podporný program pomáha týmto kľúčovým ľuďom z celej Európy učiť sa a prispôbiť svoje konanie tomu, čo funguje na iných miestach, identifikovať príležitosti a výzvy vo svojich mestách, vytvoriť jasný plán a pracovať s inými zanietenými ľuďmi, ktorí sú rovnako odhodlaní ukončiť pouličné bezdomovectvo.

Podporný program poskytuje mestám webináre, partnerské výmeny, personálne poradenstvo, školenia o presadzovaní názorov, projektové návštevy, pravidelné monitorovacie hovory a poradenské stretnutia týkajúce sa všetkého od plánovania kampaní až po realizáciu projektu Housing First.

Jedným z najsilnejších prvkov programu je vzájomná podpora, ktorú si mestá v rámci kampane navzájom ponúkajú. Mestá v rámci kampane si vymieňajú inšpiratívne príbehy a úspechy, ponúkajú si praktické poradenstvo a otvorene si vymieňajú svoje problémy a riešenia medzi sebou a s World Habitat.

Číselné údaje o podpornom programe World Habitat:

Prípadová štúdia James* | Brighton a Hove

Dobrovoľníci z kampane GalvaniseBH najprv počas svojho prvého registračného týždňa na jeseň roku 2017 urobili rozhovor s Jamesom. James v tom čase už päť rokov prespával v parku Queen's Park v Brightone.

Po traumatických skúsenostiach z raného detstva a zamestnaní v krčme sa James uchýlil k alkoholu. Vďaka zásahom zo strany otca sa Jamesovi dostalo podpory, ktorú potreboval, no po rozchode s bývalou priateľkou bol odsúdený na krátke tri mesiace väzenia.

Sníval o tom, že raz bude vlastníť vlastný domov v Brightone neďaleko kamarátov a že si s otcom udrží blízky vzťah.

Tento rok sa dobrovoľníci z kampane GalvaniseBH s Jamesom znovu stretli, aby sa dozvedeli, čo má nové:

„V mojom živote sa udiali veľké zmeny k lepšiemu. Už šesť mesiacov bývam v podporovanom bývaní... mám dobrý vzťah so svojou pracovníčkou, čo naozaj pomohlo. Byť nájomníkom nie je vždy jednoduché, mal

som ťažkosťi privyknuť si na mnohé pravidlá, a preto som občas cítil potrebu odísť preč.“

„Keď spíte vonku na ulici, nemusíte sa riadiť žiadnymi pravidlami, nikto vám nezakáže priviesť si tam hostí, nie sú tam nijaké hranice. Je to veľký rozdiel oproti bývaniu v dome či byte.“

„Keď si nájdem prácu v mieste bydliska, dovoľia mi tam ostať, čo sa pri podporovanom bývaní nestáva často. Už len toto vedomie mi pomáha. Mám hotový životopis a prácu si hľadám v kaviarňach a reštauráciách, odkiaľ môžem odísť domov najneskôr podvečer. Pomôže mi, keď budem zaneprázdnený. Veľmi túžim zamestnať sa, zaobstarat' si vlastné bývanie a znovu žiť normálny život, kde budem mať slobodu robiť vlastné rozhodnutia.“

„Mám z budúcnosti dobrý pocit, teraz sa mi darí, ale stále mám k ulici blízky vzťah. Nedostatok zodpovednosti, ktorú máte, keď spíte na ulici, vás občas veľmi láka, a chcem to znovu zažiť, ale viem, že to tak nie je správne. Som na ceste, hoci bude dlhá!“

* Meno bolo zmenené.

Vplyv kampane

Kľúčové zásady

 Housing First strana 10

 Treba poznať osoby na ulici
strana 13

 Sledovanie pokroku strana 16

 Zapojenie komunity do hľadania riešení strana 18

 Zlepšenie miestnych systémov strana 21

 Získavanie a výmena poznatkov s inými strana 26

163

jednotiek
Housing First

Housing First

„Zabezpečiť, aby bezdomovci získali trvalé, bezpečné, primerané a dostupné bývanie s dostatočnou podporou potrebnou na jeho udržanie.“

Princíp Housing First je pomerne jednoduchý, ale predstavuje radikálnu výzvu pre mnohé existujúce systémy bezdomovectva v celej Európe. Znamená to bezpodmienečne poskytovať osobám bez domova trvalé ubytovanie, s podporou, ktorú potrebujú na jeho udržanie – namiesto útulkov, ubytovní a iných núdzových alebo dočasných možností.

Hnutie rastie, ale my musíme rásť rýchlejšie. Skúsenosti v našich mestách ukázali, že na rozvíjanie Housing First podľa plánu sa musí dodržiavať viacero kritických faktorov. Bez podpornej politiky a financovania si však riešenie tohto problému vyžaduje čas.

Kampaň sa snažila riešiť rôzne aspekty Housing First, niektorí tento projekt chápu ako správne riešenie, iní tvrdia, že je len jedným z prvkov obširnejšieho riešenia na ukončenie bezdomovectva. V každom mieste existujú štrukturálne prekážky zásadných zmien v rámci Housing First, ako je napríklad nedostatok dostupných možností bývania alebo vhodného bývania, ktoré umožňuje vykonávať dostatočnú činnosť a výber pre tých, ktorí to potrebujú. Preto je pochopenie miestneho kontextu ešte dôležitejšie.

„Projekt Housing First je založený na tom, že bývanie je právom každej osoby. To je najdôležitejším dôvodom, prečo tento projekt funguje.“

„Ľudia potrebujú útočisko, aby sa schovali pred búrkou, ale potrebujú domov, aby mohli žiť slušný život. Ukončenie bezdomovectva nie je utopická ideológia. Je to otázka ľudských práv a záchrany životov.“

Juha Kaakinen, generálny riaditeľ Y Foundation, Fínsko

„Doteraz som podporil dva registračné týždne. Veľmi rád som sa porozprával s ľuďmi, s ktorými sme robili rozhovory. Vďaka osobným skúsenostiam som sa dokázal vcítiť do ich situácie a pochopiť, čím si prechádzajú. Som tiež členom Croydon's Housing Solutions Group, kde sa delím o svoje skúsenosti s tým, aké je to byť bez domova, a hovorím o prekážkach, ktorým som čelil pri získavaní bývania a podpory kvôli svojmu alkoholizmu a závislosti. Bolo dobré byť niečoho súčasťou a cítiť, že prispievam k činnosti tímu.“

Dobrovoľník kampane CR ZERO 2020

Spustenie projektu Housing First Croydon, Spojené kráľovstvo

Kampaň mesta Croydon „CR ZERO 2020“ zrealizovala svoj prvý registračný týždeň v roku 2016. Dôkazy získané z prieskumov ukázali, že v uliciach mesta Croydon nebolo dost' možností ubytovania pre veľký počet osôb s náročnými a zložitými potrebami, ktoré by boli dostatočne uspokojujúce. Registračný týždeň identifikoval jasny nedostatok vhodného a udržateľného ubytovania pre väčšinu chronických bezdomovcov. Zatiaľ čo v rámci mestského obvodu existuje veľké množstvo podporovaných ubytovacích zariadení, výzvou bola podpora chronických bezdomovcov s viacerými a komplexnými potrebami.

Po úvodnom týždennom prieskume CR ZERO 2020 sa uskutočnilo stretnutie s členmi komunity, na ktorom sa zúčastnili dobrovoľníci a odborníci, aby vypracovali súbor cieľov kampane. Jednou z priorít bolo v spolupráci s mestskou radou v rámci mestského obvodu vypracovať projekt Housing First, ktorý by mohol poskytnúť trvalé riešenie pre tých, ktorí dlhodobo striedajú zamestnanosť a nezamestnanosť. Spočiatku sa zistilo, že žiadne riešenie bývania by nebolo účinné bez špecializovaného zaistenia mentálneho zdravia, aby si chronickí bezdomovci udržiavali svoje bývanie.

Na podujatí, ktoré nasledovalo v rámci kampane po prvom registračnom týždni, sa zúčastnili primátor, miestni poslanci z viacerých strán, podpredseda rady, Greater London Authority (GLA), Ministerstvo bývania, komunít a miestnej samosprávy (MHCLG), minister pre bývanie Spojeného kráľovstva a poslanec Gavin Barwell. Minister využil túto príležitosť, aby predniesol svoj prvý prejav o prístupe vlády k bezdomovectvu.

Keď mestská rada Croydonu dostala od vlády 500 000 £, prostredníctvom partnerstva medzi zainteresovanými stranami v rámci kampane CR ZERO 2020 sa v meste zaviedol projekt Housing First. Mestský obvod Londýna Croydon, Evolve Housing and Support, Crisis a Optivo založili svoj model služieb na modeli, ktorý bol v minulosti vyvinutý v meste Liverpool v Spojenom kráľovstve. Do konca roku 2018 mal projekt päť jednotiek, v ktorých je ubytovaných stále viac osôb, a do roku 2020 je cieľom projektu zvýšiť ich počet na 12.

Financovanie z iniciatívy vlády Spojeného kráľovstva Rough Sleeping Initiative umožnilo cieľnú podporu duševného zdravia obyvateľov v rámci projektu Housing First. Práca v rámci kampaní Evolve Housing and Support a CR ZERO 2020 získala čestné uznanie London Homelessness Awards v roku 2017.

Rozšírenie projektu Housing First po celom Škótsku

Glasgow, Spojené kráľovstvo

Projekt Housing First nie je v Škótsku novinkou a v meste Glasgow majú k dispozícii relatívne konzistentné údaje o bezdomovcoch. Kampaň Glasgow Homelessness Network (GHN) sa zameriava na trvalú a rozsiahlu zmenu politiky s cieľom rozšíriť projekt Housing First v Škótsku. Vďaka prijatiu modelu Housing First pre celé mesto sa v Glasgowe začínajú zatvárať ubytovne a nahrádzajú sa samostatnými obytnými bytmi pre bezdomovcov.

Práca v rámci kampane partnera GHN, ktorá sa zameriava na zmenu od úplných základov, vyvrcholila v novembri 2018 uvedením akčného plánu škótskej vlády Ending Homelessness Together,

ktorý zahŕňal hlavné záväzky zamerané na častejšie poskytovanie ubytovania prostredníctvom princípu Housing First. Medzi ne patrila investícia spoločnosti Social Bite a škótskej vlády vo výške 10 miliónov libier do programu Housing First Pathfinder, ktorý aktuálne prebieha v piatich škótskych mestách. Do marca 2022 sa v rámci tohto projektu zrealizuje 830 nájomných jednotiek Housing First.

„Prestali sme prezentovať svoje presvedčenie, že Housing First vytvára v Škótsku najlepšiu základňu pre zotavenie, teraz prezentujeme presvedčenie, že je to naša prvoradá ponuka pre osoby bez domova a osoby, ktoré majú množstvo ďalších potrieb.“

Claire Frew, manažérka politiky a vplyvu v Glasgow Homelessness Network

Od pilotných projektov Housing First k národnej stratégii

RAIS Fundación | Španielsko

Bezdomovecť sa stalo rýchlo rastúcim problémom v celom Španielsku. Rastúca nezamestnanosť a klesajúce príjmy spôsobujú, že stále viac osôb nie je schopných pokryť náklady na bývanie. RAIS je národná mimovládna organizácia pre bezdomovcov, ktorá pracuje na kampani vo Valencii a využíva svoje skúsenosti na poskytnutie technickej podpory pre „REAPSHA: La Red de Entidades para la Atención a Personas Sin Hogar“, sieť 15 mimovládnych organizácií pracujúcich na ukončení bezdomovectva v meste Alicante. V oboch prípadoch RAIS mobilizoval miestnych dobrovoľníkov, aby zhromažďovali údaje, ktoré spochybňovali existujúce údaje o bezdomovectve. RAIS je prvou organizáciou, ktorá začala rozvíjať metódu Housing First v Španielsku.

Po registračných týždňoch vo Valencii a Alicante organizácia RAIS úzko spolupracovala s miestnymi starostami a regionálnymi vládami a vďaka tomu bol v týchto mestách po prvý krát otestovaný projekt Housing First. Odvtedy RAIS zameral svoje úsilie na národnej a európskej úrovni na pomoc pri ďalšom rozšírení projektu Housing First v Španielsku. Program Housing First sa v Španielsku rozširuje už niekoľko rokov a do konca roku 2018 sa rozšíril na 330 jednotiek v 17 mestách po celej krajine. RAIS úzko spolupracuje aj so španielskym premiérom Pedrom Sánchezom a spoločne sa snažia podporiť národné iniciatívy v oblasti bezdomovectva v Španielsku.

Treba poznať

osoby na ulici

„Spoznávame každého bezdomovca podľa mena vďaka tomu, že chodíme do ulíc, aby sme sa s nimi stretli a pochopili ich potreby.“

Kampaň je o prepojení vedomostí a snahy osôb pracujúcich v organizáciách na pomoc bezdomovcom, osôb na ulici a širšej miestnej

komunity. Je nesmierne dôležité pochopiť, aké riešenia sú potrebné, a ak je to možné, uistiť sa, že s každým bezdomovcom v každom meste sa niekto porozpráva, vypočuje ho a bude sa ho pýtať, aký spôsob podpory mu vyhovuje.

Jedným z ústredných nástrojov, ktoré mestám umožnia postupovať takýmto spôsobom, je registračný týždeň, keď miestne tímy kampane (zvyčajne miestni dobrovoľníci) chodia do ulíc a stretávajú sa a rozprávajú s ľuďmi bez domova.

Táto kampaň používa nástroj prieskumu nazývaný index zraniteľnosti – nástroj na stanovenie priorit

„Nie sme neviditeľní!“ Bratislava, Slovensko

Prístup k primeranému bývaniu je univerzálnym ľudským právom, ale čo ak bezdomovectvo nie je vo vašom meste všeobecne uznávaným problémom? Podpora a nádej pre bezdomovcov v Bratislave sú veľmi obmedzené, neformálne odhady ukazujú, že v hlavnom meste Slovenska žije okolo 5 000 ľudí bez domova. Občianske združenie STOPA Slovensko a jeho partneri zorganizovali v júni 2018 pilotný registračný týždeň, počas ktorého využili údaje z prieskumov na prípravu svojej prvej verejnej správy o kampani, ktorá vyzvala vládu a mimovládne organizácie, aby s nimi spolupracovali na hľadaní riešení pre ukončenie bezdomovectva.

Najväčšia výzva, ktorej čelia, je, že neexistuje žiadna právna definícia bezdomovectva. To znamená, že počet podporných služieb je veľmi nízky a nedokáže zastaviť rastúci počet ďalších ľudí, ktorí v tomto meste každodenne končia na ulici. Túto skutočnosť zhoršuje nedostatok preventívnych služieb. Bezdomovci oficiálne „neexistujú“, a preto v rámci kampane prebiehala spolupráca s mimovládnyimi organizáciami ako STOPA a ich partnermi v Bratislave, ktorí podporovali zvyšovanie povedomia v kampani „Nie sme neviditeľní“. Na protest proti právnej neviditeľnosti ľudí bez domova si nasadili biele masky, ktoré symbolizovali, že sú nepovšimnutí a neznámi, na znak vyjadrenia: „Nevidíte nás, ale sme tu medzi vami.“

v poskytovaní služieb alebo nástroj VI-SPDAT. V rámci kampane sme podporovali mestá v celej Európe, aby sme vyvinuli vlastnú lokalizovanú verziu tohto prieskumu. Tento prístup nám pomáha najmä identifikovať, komu by malo byť odporúčané bývanie a podpora – presúvame diskusiu od jednoduchého *kto je na ulici* na *kto je v najväčšej núdzi*.

V mnohých mestách v rámci kampane boli zistenia počas registračného týždňa použité aj na vytvorenie prvého jasného obrazu o tom, aké zmeny sú potrebné na miestnej úrovni. Mestá ako Leicester, Glasgow, Westminster a Croydon už mali systémy na zaznamenávanie údajov bezdomovcov, takže registračné týždne boli navrhnuté tak, aby skôr tieto systémy dopĺňali a vylepšovali, ako opakovali to, čo sa už používa.

Počas registračného týždňa sa získavajú dôležité podrobné údaje a pomáha sa vytvoriť pocit naliehavosti v kruhu osôb s rozhodovacou právomocou, influencerov a médií.

Ďalej sa pre kampaň získavajú miestni obyvatelia vďaka upriameniu ich pozornosti a pomáhajú sa prelomiť bariéry medzi ľuďmi, ktorí žijú na ulici, a medzi tými, ktorí takto nežijú.

V rámci kampane prebehlo celkovo 16 registračných týždňov, na ktorých sa zúčastnilo takmer 3000 miestnych dobrovoľníkov, ktorí vykonali celkom 2 654 prieskumov medzi najzraniteľnejšími a sociálne vylúčenými osobami v Európe.

Prípadová štúdia

Kamel | Brusel

Šesťdesiatštyriročný Kamel z Alžírka sa počas registračného týždňa v júni roku 2017 zoznámil s kampaňou 400 Toits. Pristáhol sa do Belgicka kvôli štúdiu knihovníctva, oženil sa tam a narodili sa mu tri deti. Po rozvoде sa však ocitol na ulici v Bruseli, kde žil takmer 17 rokov.

Keď sa zoznámil so zamestnancami HuNeeds (partnerom v rámci združenia 400 Toits), zveril sa im, že v lete spával na kaviarenských stoličkách. V zime mu Samu (núdzová nocľaháreň v meste) rezervovala miesto každú noc. Keďže na uliciach prespával už dlho a bol pravidelným návštevníkom nocľahárne, na rozdiel od mnohých ostatných bezdomovcov v Bruseli im nemusel ani dopredu nahlasovať, že príde prenocovať. Rôzne mestské organizácie bojujúce proti bezdomovectvu ho po toľkých rokoch dobre poznajú, no keď s ním začala po prvý krát pracovať organizácia HuNeeds, stále nemal žiadne doklady ani finančnú podporu.

Po tom, čo sa začal zapájať do kampane, s ním začali zamestnanci HuNeeds užšie spolupracovať.

Predtým sa mu javil administratívny a byrokratický proces ako príliš veľká výzva. Po niekoľkých ránoch strávených spoluprácou s miestnym úradom, políciou a miestnymi sociálnymi službami sa mu však podarilo získať správne doklady, ktorými mohol preukázať, že má nárok na sociálne dávky. Zamestnancom sa zdôveril, že toto by sa mu nikdy samému nepodarilo.

Zamestnanci spolupracujúci s Kamelom sa dohodli so súkromným prenajímateľom, aby preňho vo svojom byte podržal miesto, kým si vybaví potrebné dokumenty. Táto kombinácia načasovania a podpory Kamelovi umožnila vymaniť sa z kruhu, v ktorom sa v minulosti toľko krát zasekol.

V súčasnosti má Kamel ubytovanie, cíti sa dobre a znovu začal plávať. Každú stredu k nemu chodia na kávu zamestnanci z HuNeeds, aby postupne znovu získal chuť do spoločenského života. Konečne sa mu podarilo opäť navštíviť prímorskú oblasť a pomaly, ale isto znovu nadväzuje kontakt so svojou rodinou, o čom sa mu predtým mohlo len snívať. Postupne si s nimi obnovuje vzťahy.

„Iba spolu uspejeme.“

Brusel, Belgicko

Za posledných desať rokov sa počet bezdomovcov v bruselských uliciach takmer zdvojnásobil. Keď ich počet v roku 2016 narástol na 700, obyvatelia mesta si spoločne povedali „stačilo“ a pridali sa ku kampani. Začala sa kampaň 400 Toits-Daken (400 striech), ktorej poslaním bolo poskytnúť trvalý domov pre 400 bezdomovcov.

V rámci dvoch rokov prebiehajúcej kampane sa konali dva registračné týždne, počas ktorých sa vykonalo celkom 570 prieskumov. Z údajov vyplýva, že za jeden rok došlo k 50% nárastu počtu ľudí na ulici, ktorí nemôžu uspokojiť svoje základné potreby. Prehľbuje sa zložitost' potrieb a tvrdé údaje, ako aj osobné príbehy osôb, ktoré boli súčasťou prieskumu, sú jasným pripomenutím výziev, keďže počet bezdomovcov stále narastá.

400 Toits tiež v meste viedlo verejnú kampaň

s názvom Challenge Citoyen 2018, ktorá združila partnerské organizácie a študentov miestnej univerzity, aby vyvinuli inovatívne riešenia bývania. Táto kampaň posilnila vstupy z registračného týždňa, aby sa pozornosť presunula na hľadanie dlhodobých riešení pre chronických bezdomovcov v Bruseli. Vďaka niekoľkým programom Housing First, ktoré už v meste existujú, sa v rámci kampane na konci roka 2018 úspešne vyvinul modulárny program bývania.

„Bez koordinácie a mobilizácie všetkých, ktorých sa bezdomovectvo úzko aj nepriamo týka, vrátane širokej verejnosti, politikov, súkromných investorov, akademikov, architektov (zoznam by mohol pokračovať ďalej...), my sami nemôžeme vykonať hĺbkové zmeny potrebné na ukončenie bezdomovectva v Bruseli. Iba spolu uspejeme.“

Adrienne Van Vyve, projektová manažérka Infirmiers De Rue / 400 Toits

Transformácia a mobilizácia

Valencia, Španielsko

Mesto Valencia usporiadalo v apríli roku 2016 prvý registračný týždeň celej európskej kampane. Vďaka koordinácii španielskej národnej charitatívnej organizácie pre bezdomovectvo RAIS Fundación sa do dobrovoľníctva zapojilo vyše 280 ľudí, pričom v mnohých tímoch sa vyskytovali ľudia s predchádzajúcimi skúsenosťami s bezdomovectvom.

Mnohé mestá v rámci kampane využili výsledky prieskumu na to, aby si vytvorili prvý jasný obraz o tom, aké zmeny je potrebné vykonať na miestnej úrovni. Nezávislý prieskum z roku 2015, ktorý uskutočnila mestská rada mesta Valencie, napočítal 63 ľudí bez domova v rámci mesta, avšak mobilizácia registračného týždňa napočítala nasledujúci rok až 404 ľudí, ktorí prespávali v uliciach mesta. Viac než jeden z desiatich opýtaných sa stal bezdomovcom

kvôli zdravotným problémom a jeden zo štyroch opýtaných mal chronické zdravotné problémy, ktoré mali vplyv na hlavné orgány.

Zistenia z úplne prvého registračného týždňa vo Valencii sa vymieňali v rámci kampane a poznatky z koordinácie RAIS v mestách Valencia a Alicante sa poskytli s iným mestám, ktoré sa nedávno zapojili do kampane.

„V RAIS Fundación sme toho názoru, že je nevyhnutné, aby sme boli súčasťou hnacej sily, ktorá vedie túto európsku kampaň. Pomysleli sme si, že táto kampaň má s nami ako organizáciou veľa spoločného vďaka prístupu založenom na transformácii, zmenách a mobilizácii občanov... je zameraná na získavanie informácií o realite bezdomovectva a bezdomovcoch a spojená so snahou zmeniť systém.“

Luis Carlos Perea, RAIS Fundación

Sledovanie pokroku

„Zhromažďovanie a poskytovanie údajov konkrétnych osôb s cieľom sledovať pokrok smerujúci k ukončeniu bezdomovectva.“

Presné údaje o ľuďoch bez domova sa v rámci kampane výrazne líšia. Zistili sme, že mestá s presnejšími údajmi o rozsahu a charaktere bezdomovectva sú schopné navrhovať a poskytovať efektívnejšie riešenia bývania.

Vedieť, kto je na uliciach a aké špecifické potreby tieto osoby majú, môže viesť k lepšej spolupráci služieb, identifikovaniu nedostatkov v poskytovaní služieb a k zabezpečeniu, aby ľudia, ktorí si nájdu bývanie, v ňom zotrvali natrvalo.

Pochopenie, prečo sa z ľudí stávajú pouliční bezdomovci, je prvým krokom k zabráneniu, aby sa ľudia vôbec stali bezdomovcami.

Stanovenie rozsahu výzvy

Barcelona, Španielsko

Barcelona bola jedným z prvých miest, ktoré sa na začiatku roka 2016 zapojili do kampane. Vede ju Arrels Fundació, organizácia s dlhou históriou v oblasti poskytovania bývania, sociálnej podpory a starostlivosti pre bezdomovcov v meste.

Bezdomovecstvo v Barcelone je významným a rastúcim problémom a organizácia Arrels si bola už roky vedomá, že počet bezdomovcov je oveľa vyšší, než tvrdila miestna samospráva.

V roku 2016 zabezpečila organizácia Arrels kampaň, do ktorej sa zapojili stovky členov miestnej komunity, čo zahŕňalo aj zorganizovanie prvého registračného týždňa v meste, známeho ako #CensSenseLlar. Zjednotenie priaznivcov okolo katalánskeho sloganu #NingúDormintAlCarrer („Nikto nespí na ulici“) umožnilo organizácii Arrels uskutočniť prieskum medzi stovkami bezdomovcov. Odvtedy organizácia organizuje registračné týždne každý rok a aktuálne sa usiluje zmeniť povedomie o problémoch bývania a prísť s riešeniami, ktoré je potrebné prijať na vyriešenie zložitého problému bezdomovectva v Barcelone.

V priebehu troch rokov uskutočnila kampaň v Barcelone takmer tisíc prieskumov medzi miestnymi bezdomovcami, čo poukazuje na vysokú mieru bezdomovectva, ktorú miestna samospráva nemôže prehliadať. Okrem toho, že organizácia Arrels ponechala problém počtu bezdomovcov v miestnom politickom programe, spustila aj projekt s názvom Flat Zero, ktorý poskytuje núdzové ubytovanie ľuďom čakajúcim na umiestnenie v jednej zo 73 jednotiek Housing First. V posledných rokoch začali Arrels a Fundació Mambré (organizácia sprostredkujúca ubytovanie, ktorú vytvorili štyri organizácie) poskytovať majiteľom prázdnych nehnuteľností možnosť opravy daných nehnuteľností výmenou za nízke šesťročné nájomné pre bezdomovcov. V súčasnosti Arrels spravuje 100 bytov v meste, ktoré poskytujú ubytovanie vyše 200 ľuďom prostredníctvom rôznych ubytovacích služieb.

„Je bolestivé čo i len pomyslieť na to, že žijeme v Barcelone, takom krásnom, bohatom, plnom meste a vôkol nás žije množstvo ľudí v absolútnej chudobe, pričom sú obklopení bohatstvom. Vidieť to na vlastné oči bolí a táto bolesť sa dotýka nášho miestneho spoločenského povedomia. Teraz sa už ne bavíme o nerovnosti vo svete, ale o ľuďoch žijúcich priamo na prahu našich dverí.“

Anna, dobrovoľníčka CensSenseLlar 2017

Vytvorenie prvého európskeho zoznamu bezdomovcov

Croydon, Spojené kráľovstvo

V meste Croydon si uvedomili, že potrebujú presné a včasné informácie o bezdomovcoch na uliciach v každom čase, a rovnako potrebné sú informácie o tom, koho z týchto bezdomovcov možno považovať za chronického bezdomovca. Pochopili, že tieto údaje musia pochádzať zo všetkých služieb, ktoré pracujú s ľuďmi bez domova, a preto by malo ísť o iniciatívu celej komunity.

Na základe zistení z modelu Community Solutions v USA kampaň začala s rozvíjaním nástroja sebahodnotenia, ktorý použili v prvom prieskume počas registračného týždňa. To im umožnilo získať hlbšie poznatky o jednotlivých chronických bezdomovcoch v mestskom obvode. World Habitat mestu poskytol počiatočný grant vo výške 10 000 libier, ktorý im umožnil spolupracovať jeden rok s Community Solutions. Community Solutions prišli do mesta Croydon a spustili sériu Action Labs (akčných laboratórií), v ktorých

spolupracovali s miestnou komunitou na návrhu riešenia, ktoré by vyhovovalo miestnemu kontextu.

Tieto stretnutia a následná podpora boli katalyzátorom, ktorý umožnil mestu Croydon implementovať prvý koordinovaný zoznam bezdomovcov s názvom „Quality By-Name List“ (BNL) vo Veľkej Británii. Okrem zoznamu všetkých bezdomovcov v Croydone, zaznamenáva aj počet chronických bezdomovcov, s ktorými prišlo do kontaktu veľké množstvo služieb v mestskom obvode, vrátane neformálnejších ubytovacích služieb, ktoré nevyužívajú londýnske systémy na zaznamenávanie údajov Combined Homelessness a Information Network (CHAIN). Na koordináciu a monitorovanie zoznamu dohliadajú skupiny Rough Sleeping Task a Targeting Group, ktoré spolupracujú s partnermi v komunite a poskytovateľmi služieb, ktorí sú určenými prístupovými bodmi pre informácie do systému.

Zapojenie komunity do hľadania riešení

„Ľudia majú obavy o jedincov vo svojich komunitách, ktorí nemajú strechu nad hlavou, a chcú sa zmysluplne podieľať na poskytovaní pomoci a hľadaní riešení.“

Jednou z najsilnejších zásad kampaň je dôležitosť zapojenia komunity. Kampaň za ukončenie pouličného bezdomovectva uspeje len vtedy, ak dokáže nadchnúť miestne komunity spoločným presvedčením, že tento ťažký problém je možné vyriešiť.

Mladí ľudia sú súčasťou riešenia

Leicester, Spojené kráľovstvo

Mestá ako Leicester nedokážu byť súčasťou miestnej komunity v centre mesta bez toho, aby zapojili veľkú, živú a nadšenú študentskú populáciu. Univerzita De Montfort University (DMU) je jedna z dvoch univerzít v meste Leicester a jej miestna dobrovoľnícka iniciatíva (DMU Local volunteering initiative) pomáha vytvárať pozitívnu zmenu prostredníctvom spektra dobrovoľníckych činností v meste.

Kampaň v meste Leicester zorganizovala registračný týždeň v roku 2017. Bolo to prvýkrát za posledných 16 rokov, čo sa uskutočnil úplný prieskum mesta. Počas jedného týždňa sa uskutočnil prieskum s deväťdesiatimi tromi bezdomovcami v Leicesteri.

Zistenia z registračného týždňa ukázali, že ľudia na uliciach mesta Leicester čelia viacerým a komplexným zdravotným problémom, pričom tie najvážnejšie prípady sa týkajú fyzického zdravia, duševného zdravia a problémov s užívaním drog. Väčšina (95 %) opýtaných mala stredné až vysoké skóre zraniteľnosti. Dvaja z piatich ľudí (40 %) uviedli, že sa stali bezdomovcami v dôsledku traumatickej príhody alebo skúsenosti. Bol tu zmiešaný obraz

„túžby“ a „nádeje“ bez jasného prepojenia medzi úrovňami nádeje, veku alebo dĺžky bezdomovectva.

Smerovanie tohto partnerstva bolo založené na odborných poznatkoch miestnej charitatívnej organizácie v oblasti bezdomovectva Action Homeless a boli doň zapojení študenti, ktorí sa zúčastňovali školení, rozhovorov, zadávania údajov a podujatia o aktivitách organizácie, ktoré sa konalo o týždeň neskôr. Za jeden večer sa zapojilo vyše osemdesiat študentov DMU, ktorí urobili rozhovory s 31 bezdomovcami.

„Do našej kampane sa zapojili univerzitní študenti a celý rad kolegov z verejného sektora a charitatívnej oblasti... [To] dopomohlo k zabezpečeniu financovania mesta od iniciatívy Rough Sleeping Initiative (RSI), podnietilo vznik novej charty v oblasti bezdomovectva Leicester Homelessness Charter a dlhodobejšieho partnerstva v oblasti výskumu, a umožnilo, aby sa zväzil prínos prístupu Housing First, ktorý poskytuje stabilný domov a individuálnu podporu s cieľom pomôcť bezdomovcom zostať mimo ulíc.“

Dr. Jo Richardson, profesorka v oblasti ubytovania a sociálneho výskumu, De Montfort University

Z vysokej miery zapojenia v rámci kampane je jasné, že miestnym obyvateľom v mestách kampane veľmi záleží na vzrastajúcom probléme bezdomovectva a chcú sa zapojiť do kampane, aby tento problém odstránili. Ľudia sa však občas cítia bezmocne alebo nevedia, čo robiť alebo ako pomôcť. Náš model umožňuje dobrovoľníkom zapojiť sa do aktivít vo svojich miestnych komunitách, čo rozširuje ich poznatky o zložitom probléme bezdomovectva.

Aby bolo možné ukončiť pouličné bezdomovectvo, je potrebné, aby sa angažovali všetci, nielen bežné organizácie, a je potrebné zapojiť energiu, súcit, empatiu a dobrú vôľu miestnych komunít.

Získanie verejnej podpory Brighton, Spojené kráľovstvo

Mesto Brighton a Hove vytvorilo jedinečnú kampaň založenú na komunite. Vedú ju dobrovoľníci z hlavných služieb v meste, ako aj zamestnanci orgánov a samotní komisári. Táto skupina je schopná využívať verejnú podporu, aby hľadala riešenia problému bezdomovectva.

GalvaniseBH usporiadal registračný týždeň v decembri 2017, do ktorého sa zapojilo 125 ľudí žijúcich na uliciach. Výsledky z prieskumu ukázali, že je potrebné zriadiť stredisko a centrum rýchleho hodnotenia, ktoré teraz Rada financuje. Po registračnom týždni spojila GalvaniseBH viac ako 100 dobrovoľníkov z miestnej komunity, aby spolupracovali na miestnych riešeniach. Založili skupiny Ambition Development Groups, ktoré sa starajú o kľúčové oblasti ako projekt Housing First, Self-Help Housing, stavby modulárnych domov a hľadanie cenovo dostupného súkromného prenajatého bývania.

Kampaň bola úspešná aj vo vytváraní strategických zmien prostredníctvom stratégie Rady s názvom Rough Sleeping Strategy a nového záväzku hodnotám projektu Housing First od Výboru pre bývanie a nové domy.

„Dobrovoľníctvo pre Galvanise bolo úplne iné, pretože prelomilo hranice. Keď sedíte s bezdomovcami a rozprávate sa s nimi o tom, aký je ich život, prestávate vidieť rozdiely medzi nami a nimi. Keď som v Brightone, často sa pristavím pri bezdomovcoch a dám sa s nimi do reči, teraz je to pre mňa úplne prirodzené. Deň po zapojení do Galvanise som sa od iných dobrovoľníkov dozvedel o Street's Cafe v Brightone a plánujem sa doň v nasledujúcom semestri zapojiť.“

Dobrovoľník GalvaniseBH

Dlhodobá spolupráca Westminster, Spojené kráľovstvo

Jeden z najsilnejších prvkov kampane sú tisícky ľudí, ktorí sa angažovali – často prostredníctvom dobrovoľníctva – pre myšlienku ukončiť pouličné bezdomovectvo. Kľúčovou výzvou pre mestá v rámci kampane bola strednodobá a dlhodobá práca s dobrovoľníkmi – využitie ich energie a odhodlania nad rámec jednorazového dobrovoľníckeho činu. Ako dosiahnuť, aby sa komunita dlhodobo zapájala do ukončenia bezdomovectva? Agentúry vo Westminsteri na čele s organizáciou St. Mungo's v júli 2016 spoločne zorganizovali

registračný týždeň v centre Londýna. So zapojením 250 dobrovoľníkov počas niekoľkých nocí boli schopní vykonať vyše 200 prieskumov medzi ľuďmi prespávajúcimi na ulici. Registračný týždeň bol katalyzátorom pre spoluprácu agentúr, ktoré následne založili dlhodobú iniciatívu s názvom Westminster Homeless Action Together (WHAT).

Zlepšenie miestnych systémov

„Vytváranie koordinovaných systémov bývania a podpory, ktoré sú jednoduché na navigáciu, pričom zdroje sa rýchlo a efektívne zameriavajú na ľudí, ktorí to potrebujú najviac.“

Nastal čas na ukončenie, nie regulovanie pouličného bezdomovectva. To možno dosiahnuť, iba ak sa radikálne zamyslíme nad krokmi, ktoré môžeme podniknúť, aby sme zlepšili miestne systémy, ktoré skutočne a natrvalo povedú bezdomovcov z ulíc. Príveľa systémov sa navrhuje bez toho, aby sa myslelo na jednotlivcov, ktorých sa týkajú, čo môže viesť k tomu, že služby nebudú poskytované všetkým.

Zistenia z kampane ukázali, že systémová zmena sa nedá dosiahnuť len získaním lepších údajov. Náš model využíva registračné týždne na to, aby zaznamenal príbehy, záujmy a túžby ľudí na uliciach, čo zaručuje, že naše mestá v rámci kampane použijú tieto údaje na zlepšenie služieb pre všetkých.

Uskutočňovanie systémovej zmeny

Torbay, Spojené kráľovstvo

Torbay je malé mestečko s veľkými nápadiami na zmenu nielen situácie ľudí žijúcich na uliciach, ale tiež zmenu spôsobu, akým systém funguje v ich oblasti, aby sa skutočne splnil cieľ ukončenia pouličného bezdomovectva. Za posledných pár rokov – ako súčasť práce v rámci kampane – začal Torbay radikálne meniť spôsob poskytovania služieb pre tých, ktorí ich najviac potrebujú.

Po výraznom znížení financovania v roku 2014 bola mestu Torbay poskytnutá len jedna ubytovňa financovaná Radou a jeden terénny pracovník, ktorý je platený prostredníctvom charitatívnych príspevkov. Torbay zažil aj dramatický nárast bezdomovectva a žobrania v centre mesta. Služby v rámci mesta si uvedomili, že je potrebné kompletne prehodnotiť spôsob, akým služby fungujú.

Mestská rada a partneri Shekinah urobili niekoľko odvážnych a radikálnych krokov v zmysľaní o tom, ako skutočne ukončiť bezdomovectvo. V roku 2017 sa Torbay pripojil ku kampani a využil prvý registračný týždeň na to, aby spojil partnerské organizácie, urobil nábor dobrovoľníkov a zaviedol

miestnu linku o nahlasovaní bezdomovectva. Torbay poveril národnú charitatívnu organizáciu Crisis vykonaním štúdie uskutočniteľnosti Housing First, aby sa preskúmalo a preukázalo, ako by sa v rámci oblasti mohol zaviesť systém Housing First. Rada následne prijala projekty Housing First a Rapid Rehousing v rámci strategického smerovania a poskytla sumu vo výške 500 000 £ na dvojročné financovanie projektu Housing First počnúc aprílom 2019.

Torbay vníma projekt Housing First ako súčasť prístupu širšej systémovej zmeny k spúšťaniu všetkých podporných služieb v pobrežných oblastiach. Mesto sa domnieva, že ukončenie pouličného bezdomovectva sa dá dosiahnuť len tak, že sa prekročí rámec partnerstva a tradičného prístupu a bude sa smerovať k skutočným alianciám medzi miestnou radou a tradičnými službami. Berúc na vedomie úspech v susednom meste Plymouth, mesto Torbay prijalo model aliancie, v rámci ktorého znášajú všetky zúčastnené strany riziko a zodpovednosť za rozhodovanie rovnakým podielom a poskytujú služby na základe hesla „tvoj problém je môj problém a môj problém je tvoj problém“.

Lepšia spolupráca

Westminster Homeless Action Together | Westminster, Spojené kráľovstvo

Vo Westminsteri je najväčšia koncentrácia ľudí bez domova v Spojenom Kráľovstve a vyskytuje sa tu veľmi veľký počet ľudí, ktorí sa prisťahovali do centra Londýna z celej krajiny a zo zámoria. To predstavuje značné bariéry v snahe ubytovať týchto ľudí a dostať ich preč z ulíc. Westminster Homeless Action Together (WHAT) je partnerstvo, ktoré spája pracovníkov s rozhodovacou právomocou z kľúčových charitatívnych organizácií a organizácií verejného sektora pracujúcich vo Westminsteri.

WHAT sa usiluje zvýšiť spoluprácu, aby sa zlepšila situácia ľudí, ktorí sú bez domova v centre Londýna, a to aj napriek ťažkostiam pri získavaní cenovo dostupného ubytovania. Prístup WHAT tiež bojuje proti dlhoročnej histórii konkurencie a občas zložitým vzťahom, aby sa zlepšili služby pre bezdomovcov vo Westminsteri. Toto je obzvlášť dôležité v období, keď vzrastá počet ľudí na uliciach a finančné zdroje sú obmedzené.

Robí to prostredníctvom troch pracovných oblastí.

1. Zvolaním strategickej skupiny, ktorú tvoria predstavitelia autorizovaných aj neautorizovaných služieb

2. Koordináciou siete miestnych pracovníkov a komunitných organizácií

3. Rozvíjaním špecifických iniciatív bojujúcich proti bezdomovectvu, ktoré fungujú v rôznych agentúrach.

Jedným z príkladov takýchto medziagentúrnych iniciatív je projekt Day Centres Development Project, ktorý bol navrhnutý tak, aby spojil agentúry s cieľom vytvoriť konzistentný prístup k poskytovaniu služieb. To zahŕňa vytvorenie spoločnej ženskej skupiny, výmena informácií o klientoch a vytvorenie konzistentných spôsobov práce – aby sa aj najzraniteľnejším klientom dostávalo tej najlepšej dostupnej podpory. Tento projekt zahŕňal silný „koprodukčný faktor“ s klientmi z rôznych centier, ktorí v celom procese profilovali aktivity a rozhodnutia.

WHAT v súčasnosti ďalej rozvíja svoju úlohu v spolupráci s miestnym orgánom, aby sa zosúladiť povinné a dobrovoľné financovanie pre bezdomovcov oveľa strategickejším spôsobom.

Riešenie pre celé mesto

Charta bezdomovcov v Leicesteri | Leicester, Spojené kráľovstvo

Ukončenie bezdomovectva neleží na pleciach len jednej organizácie a naša kampaň ukázala, že efektívna kampaň by mala zapájať čo najväčší možný počet miestnych zainteresovaných osôb. Leicester má dlhú históriu efektívnej spolupráce a jeho kampaň – vedená organizáciou Action Homeless – je tvorená partnerstvom Leicester Homelessness Partnership, ktoré zahŕňa univerzitu De Montfort University, iniciatívu DMU Local, skupinu East Midlands Housing Group, službu Leicestershire Fire and Rescue Service, policajný zbor v Leicestershire, organizáciu The Y, sociálny podnik Inclusion Healthcare a mestskú radu mesta Leicester.

Po registračnom týždni, ktorý sa konal v novembri 2017, mali informácie zhromaždené prostredníctvom dotazníka rozsiahly vplyv na to, akým spôsobom miestne systémy v meste spolupracovali. Dôkazy z prieskumu sa ukázali ako užitočné v miestnej päťročnej stratégii Homelessness Strategy, kde Leicester získal finančné prostriedky od iniciatívy Rough Sleeper Initiative Ministerstva bývania, komunit a miestnej samosprávy (MHCLG).

Jedným z priamych vplyvov registračného týždňa v roku 2017 bola zvýšená informovanosť

o bezdomovectve v širšej komunite. Zapojili sa doň viacerí partneri vrátane univerzít, štatutárnych orgánov a náboženských skupín. Túto angažovanosť využila Leicesterská diecéza, ktorá zorganizovala sériu otvorených stretnutí a zintenzívnila úsilie vytvorením Charty bezdomovcov. Táto charta poskytuje víziu, súbor hodnôt a zásad, s ktorými sa stotožňujú všetci tí, ktorí sa snažia predchádzať bezdomovectvu v meste. Poskytuje tiež rámec na zlepšenie spôsobu, akým rôzne skupiny a organizácie podporujú bezdomovcov; umožňujú tvorbu zmien, zvyšujú informovanosť, poskytujú poradenstvo a rozvíjajú koordinovanejší prístup.

Kampaň v Leicesteri jasne ukázala prínos spolupráce rôznych členov komunít, ktorí sa rozhodli riešiť problém bezdomovectva. Vďaka ochote a angažovanosti miestnych zainteresovaných osôb, ktoré sa nie vždy prekrývajú, mohla kampaň upriamiť pozornosť na hlboké kontextové problémy, ktorým bezdomovci v meste čelia. Táto spolupráca bola katalyzátorom existujúceho partnerstva medzi charitatívnymi organizáciami, miestnym orgánom, primátorom mesta a širšími študentskými a občianskymi organizáciami.

„Do budovania dôvery u všetkých poskytovateľov služieb je potrebné investovať čas. Trvá to síce dlho, ale hneď ako túto dôveru získame, môžeme zabezpečiť lepší prístup... Kampaň bola prostriedkom, dodala nám silu na získanie ľudí.“

Partner kampane

„Kampaň je skvelým spôsobom vytvárania systémovej zmeny... pripravila pôdu pre užšiu spoluprácu.“

Partner kampane

Prípadová štúdia

Wayne | Leicester

Tridsaťdeväťročného Waynea v uplynulom roku podporovala organizácia Action Homeless (vedúca organizácia v Leicesterskej kampani). V tom čase prespával s kamarátom na parkovisku priemyselného komplexu v centre mesta.

V období, keď Wayne prespával na ulici, ho služby v meste zvyčajne považovali za „dlhodobého bezdomovca“ a nebolo mu preto umožnené, aby prijal akékoľvek predchádzajúce ponuky pomoci vrátane dočasných ubytovní. Wayne cez deň zbieral kovový šrot na predaj a v noci sa dokázal vyrovnáť s prespávaním na ulici vďaka užívaniu nových psychoaktívnych látok (NPS).

Vďaka nedávnym iniciatívam financovaným vládou bola organizácia Action Homeless schopná zaviesť formu ubytovania Housing First. To im umožnilo poskytnúť domov ľuďom, ktorí potrebujú veľmi vysokú úroveň podpory. Vďaka novým finančným prostriedkom bolo možné zamestnať viac podporných zamestnancov, preto bolo možné Wayneovi poskytnúť ubytovanie bez akýchkoľvek predbežných podmienok a bez prístupu k zákonným dávkam.

S podporou terénnych pracovníkov Action Homeless mal Wayne možnosť zvážiť, či mu táto možnosť ubytovania vyhovuje alebo nie. V dôsledku tejto flexibility sa Wayne rozhodol prijať túto ponuku, ktorá uspela tam, kde ostatní zlyhali. Hoci Wayne tvrdil, že sa už nebojí prespávania na ulici, podporný personál z Action Homeless sa zamerlal na silné stránky jedinca, aby zaistil to, na čom Wayne najviac záležalo. Zamestnanci s ním preto konštruktívne pracovali, kým pokračoval v zbere kovového šrotu, pretože vďaka tejto činnosti nepáchal drobné krádeže, ktoré by zapríčinili, že by skončil za mrežami.

Aj v ubytovacích zariadeniach Wayne naďalej užíva návykové látky, no zapojil sa aj do nových poradenských programov, zariadil si vlastnú izbu a venuje sa voľnočasovým aktivitám. Wayne sa vyhýba príliš častému kontaktu so svojimi bývalými kamarátmi z centra mesta v Leicesteri a časom mu chýba ulica stále menej a menej. Toto je zatiaľ najdlhšie obdobie za posledných šesť rokov, ktoré Wayne strávil na jednom mieste. Ubytovanie mu poskytlo stabilitu, aby mohol začať budovať alternatívu k tomu, čo nazýva svoj „pouličný život“.

Získavanie a výmena poznatkov s inými

„Musí existovať ochota poskytnúť vlastné poznatky iným mestám a zároveň získavať poznatky z ich kampaní.“

Jedným z hlavných pilierov kampane bola transformačná sila, ktorá spájala angažovaných ľudí, aby sa spoločne usilovali o ambiciózny cieľ – ukončenie pouličného bezdomovectva. Kým všetky mestské kampane sú nezávislé, našou úlohou je týchto ľudí spájať, aby sa podporovala ich vášeň a odhodlanie. Kampaň poskytuje mestám mnoho príležitostí na získavanie poznatkov a výmenu osvedčených postupov formálnou aj neformálnou cestou.

13

aktívnych miest

Podpora a výmena poznatkov medzi mestami

Partnerské výmeny

Kampaň podporuje mestá, aby si vymieňali nápady a prístupy v rámci siete aj mimo nej, a my pomáhame mestám rásť vďaka získavaniu poznatkov, ktoré si mestá medzi sebou navzájom poskytujú.

Keď mestá vstúpili do kampane a zapojili miestne komunity prostredníctvom registračných týždňov, finančne sme podporili účastníkov v rámci kampane, aby sa mohli zúčastniť partnerských výmen v mestách Alicante, Brighton, Brusel, Edinburg a Torbay. To umožnilo výmenu kľúčových osvedčených postupov.

Sme si tiež vedomí angažovanosti, ktorú mestá preukazujú pri poskytovaní vzájomnej podpory prostredníctvom nezávislého poradenstva, usporadúvaní vlastných webinárov, poskytovaní praktických dokumentov a účasti na kľúčových podujatiach partnerských miest. V partnerských výmenách ide tiež o autonómne získavanie poznatkov a reagujeme aj na priame požiadavky – v roku 2018 nás Bratislava požiadala, aby sme podporili návštevu Barcelony, aby sa mohli viac naučiť o barcelonskom modeli Flat Zero. Tento nový inovatívny prístup k poskytovaniu okamžitého ubytovania bezdomovcom v Barcelone bol základom rozvoja nového modelu v Bratislave.

Zamyslenie sa nad výzvami a spoločný rast

Výročné stretnutie miest

Každoročne počas dvoch dní sa zídu predstavitelia všetkých miest kampane, aby sa podelili o svoje skúsenosti, zamysleli sa nad svojimi úspechmi a výzvami, ktorým čelili a spolupracovali na vytváraní spoločných cieľov kampane. K dispozícii je kompletný program školení, prezentácií a návštev pamiatok. Každoročné stretnutia sú predovšetkým dôležitým podujatím dodávajúcim účastníkom energiu, ktoré nám umožňuje zamerať sa na spôsoby, ako môžeme v nasledujúcom roku na individuálnej aj kolektívnej úrovni zapracovať na ukončení bezdomovectva.

Mestá na tieto podujatia, ktoré sa dosiaľ konali v Londýne a v Amsterdame, pozvali kľúčových miestnych investorov a komisárov, aby pomohli rozvíjať podporu miestnych kampaní. Podujatia sú príležitosťou stretnúť sa s ďalšími inšpiratívnymi organizáciami dosahujúcimi značný pokrok v ukončovaní pouličného bezdomovectva, ako je napríklad Discus

v Amsterdame. V roku 2019 sa bude výročné stretnutie konať v Bratislave, na Slovensku – aby sa vyjadrila solidarita s náročnou situáciou bezdomovectva v krajine a zároveň sa ostatné krajiny priučili z ich inšpiratívnej kampane.

„Nedá sa ani vyjadriť, koľko sme si toho odniesli z tohtoročného stretnutia. Poznanky na toľkých úrovniach. Možnosť dozvedieť sa o pokroku ostatných miest a rozprávať sa s nimi o podrobnostiach toho, ako pokrok dosiahli, o skvelých nápadoch ako inovovať, ktoré si so sebou môžeme vziať a realizovať, a najmä ponaučenia z projektu Discus, ktorý bol taký inšpiratívny... Odniesli sme si vďaka nemu veľa, ale najdôležitejšie je, že nám umožnil spochybníť naše zmýšľanie o tom, ako docieľiť zmenu.“

Debbie Freeman, Torbay

„Stretnutie sa dá opísať tromi slovami: Posilnenie, výzvy, jednota!“

Pavol Sabela, Bratislava

Nástroje na ukončenie pouličného bezdomovectva

Súbor nástrojov kampane The European End Street Homelessness Campaign

Dôkazov o efektívite projektu Housing First je čoraz viac, hoci naliehavý problém pre mnoho komunit predstavuje spôsob, ako potrebné zmeny vykonať, najmä v prostredí znižovania rozpočtov, nedostatku cenovo dostupného a bezpečného ubytovania a nevraživosti voči ľuďom bez domova. Cieľom kampane je vytvoriť praktické zdroje, ktoré umožnia zainteresovaným komunitám zrealizovať vlastné miestne kampane.

Za posledné tri roky kampaň upravila program, postupy a systémy používané v kampaniach v USA a Kanade a vytvorila vlastné s cieľom vybudovať európsky model. Nebola to ľahká úloha a naučili sme sa, že neexistuje len jeden recept na úspech, ale problémy, témy a prístupy v jednotlivých európskych mestách sú rovnaké.

Vytvorili sme súbor nástrojov kampane The European End Street Homelessness Campaign,

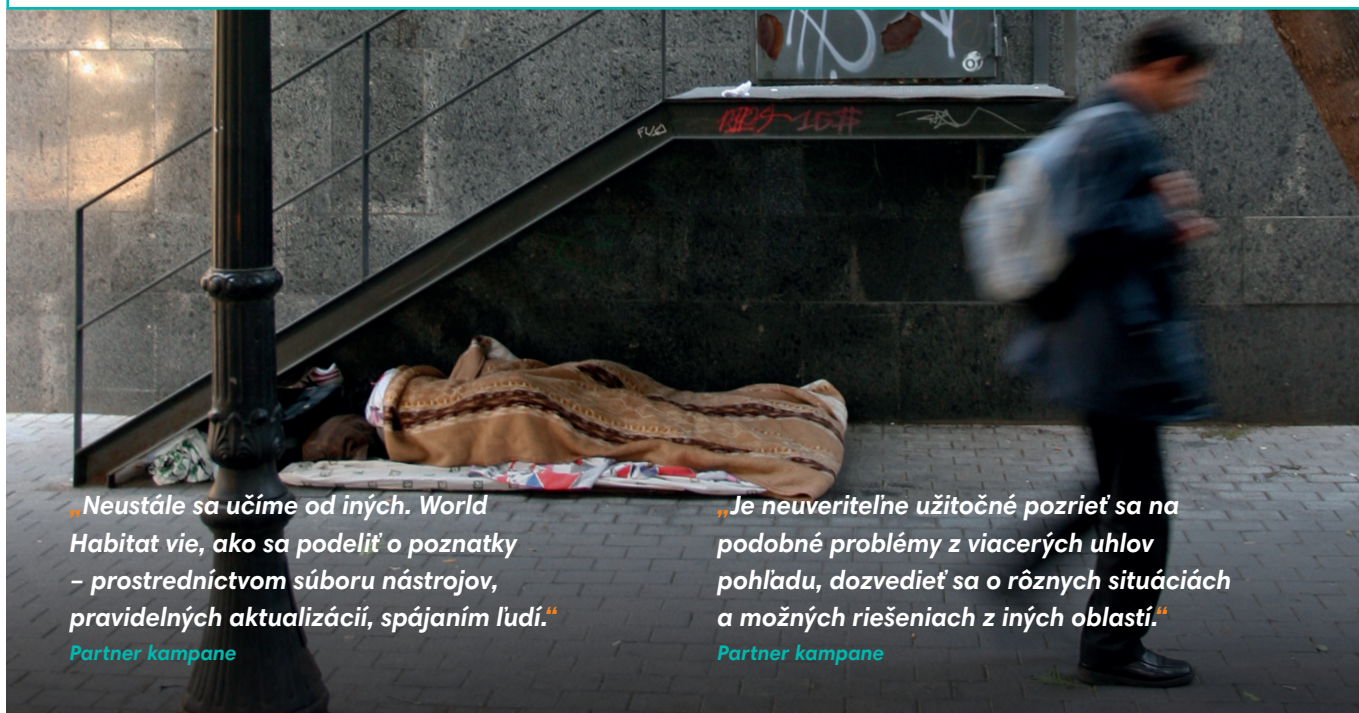
aby sme umožnili mestám, ktoré sú aktívnymi členmi kampane, poučiť sa zo skúseností iných – s cieľom zvýšiť náš kolektívny vplyv. Praktické nástroje, materiály kampane a prípadové štúdie poskytujú rad bezplatných zdrojov, ktoré môžu poslúžiť komunitě zainteresovanej vo vytváraní kampane na ukončenie pouličného bezdomovectva.

Kým budú mestá kampane naďalej dosahovať pokrok a donesú sa k nám ďalšie úžasné príklady, súbor nástrojov budeme naďalej rozširovať.

Máte záujem dozvedieť sa viac? Ozvite sa nám a podel'te sa o svoje skúsenosti, ak máte pocit, že vám to vo vašej práci pomôže – kontaktuje nás na adrese:

info@world-habitat.org

www.world-habitat.org/homelessness/toolkit

„Neustále sa učíme od iných. World Habitat vie, ako sa podeliť o poznatky – prostredníctvom súboru nástrojov, pravidelných aktualizácií, spájaním ľudí.“

Partner kampane

„Je neuveriteľne užitočné pozrieť sa na podobné problémy z viacerých uhlov pohľadu, dozvedieť sa o rôznych situáciách a možných riešeniach z iných oblastí.“

Partner kampane

Cesta pred nami: 2019 – 2021

Kampaň si stanovila veľmi ambiciózný cieľ – dosiahnuť systémovú zmenu a ukončiť pouličné bezdomovectvo. Oba kľúčové organizačné princípy – projekt Housing First a zapojenie komunit – úmyselne narušajú status quo. Kampane, ktoré sa usilujú vykonať systémovú zmenu, však zrejme nebudú tie, ktoré uspeli: „Ak by bolo riešenie jednoduché, už by sa to niekomu podarilo.“

Za posledné tri roky spolupráce so sieťou angažovaných miest a partnerov sme zaznamenali dôležitý pokrok, ktorý sa udial v mnohých európskych mestách. Tieto mestá nemali sľúbenú pomoc od vlády, prístup k špecializovaným fondom ani jednoduchý prístup k pozemkom alebo priestorom na ubytovanie.

Spoločne sme si uvedomili dôležitosť rozvoja efektívnych miestnych partnerstiev, jasných strategických plánov kampane, získavania primeraných finančných prostriedkov, vývoja veľkých dátových systémov, hľadania vhodného bývania a pocitu naliehavosti. Na začiatku kampane nefigurovali tieto faktory ani u jedného z miest, no ako je vidno v tejto správe, ukázalo sa, ako je možné napredovať na ceste za ukončením bezdomovectva, a to aj za tých najzložitejších podmienok.

Počas nasledujúcich troch rokov sme si stanovili dva kľúčové strategické ciele.

1. Nadalej budeme dávať najavo, že široká škála komunit môže podnikáť kroky a robiť zmeny, ktoré povedú k výraznému poklesu bezdomovectva. Každé mesto kampane bude pracovať na strategickom pláne mesta na účel stanovenia jasných cieľov zameraných na zníženie chronického bezdomovectva a podania správy o týchto cieľoch. Budeme tiež pokračovať v proaktívnej spolupráci s našimi aktívnymi mestami kampane.
2. Zintenzívime svoju prácu, aby sme proaktívne šírili poznatky z miest kampane a uistili sa, že z nich bude mať úžitok oveľa širšia skupina komunit v Európe. Budeme nadalej posilňovať spoluprácu so sieťou ostatných organizácií, ktoré sa usilujú skončiť s pouličným bezdomovectvom.

Podpora efektívnych miestnych partnerstiev

Realizácia strategických plánov kampane

Získavanie finančných prostriedkov a zdrojov

Vývoj veľkých dátových systémov

Hľadanie vhodného bývania

Udržiavanie pocitu naliehavosti

Skoncovanie s pouličným bezdomovectvom je najväčšou výzvou v oblasti bývania, ktorej čelíme. Pouličné bezdomovectvo nikdy nie je nevyhnutné ani akceptovateľné. Napriek tomu ho môžeme vidieť vo väčšine našich miest. Toto nemôžeme akceptovať, lebo vieme, že existujú spôsoby, ako s bezdomovectvom bojovať, sami sme toho boli svedkami. Táto kampaň prináša prvé náznaky pokroku. Mnohým sa môže zdať, že sa pokrok deje príliš pomaly, no často sa práve prvotné prekážky prekonávajú najťažšie.

Táto kampaň bude neustále napredovať, až kým nenastane pouličnému bezdomovectvu koniec a tí najzraniteľnejší v našich komunitách nebudú mať vlastný domov, v ktorom môžu znovu žiť svoj život naplno.

the european
**end street
homelessness**
campaign

world
habitat

**Predstavujeme si svet,
v ktorom má každý
človek bezpečný
a zabezpečený domov
v úspešnej komunite.**

Sme:

- hnacou silou zmeny,
- globálne zmýšľajúci,
- nezávislí,
- inovatívni,
- starostliví,
- navzájom dobre prepojení.

World Habitat
Memorial Square, Coalville
Leicestershire
United Kingdom
LE67 3TU

 +44 (0)1530 510444

 info@world-habitat.org

www.world-habitat.org

Autori fotografií:

Obálka, strana 13: © Adam Kovac | Strana 3: © Marie Trossat | Strany 6, 17 a 28: © Juan Lemus
Strana 9: © Andrei Nekrassov/Shutterstock.com (obrázok z knižnice) | Strana 11: © Richard Lewisohn | Strana 15: © Myriam Andries
Strana 20: © G Mendel | Strana 22: © Toby Madden | Strana 25: © Trabantos/Shutterstock.com (obrázok z knižnice)